

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?! Monitorizarea civică a ședințelor plenare din 8 și 9 iunie 2023

Pe ordinea de zi nu s-au regăsit, nici de această dată, inițiativele opoziției. În actuala sesiune, urmau să fie organizate, până acum, trei ședințe dedicate proiectelor opoziției, ceea ce, cu regret, nu s-a întâmplat.

Ședințele plenare din 8 și 9 iunie 2023

Pe ordinea de zi a ședințelor plenare **nu s-au regăsit, nici de această dată, inițiative legislative ale opoziției**, fiind respinse și propunerile de completare a ordinii de zi înaintate de BCS, între care excluderea proiectului privind Ziua de 9 mai și audierea Ministrului Agriculturii și Industriei Alimentare – Vladimir Bolea.

Potrivit Regulamentului Parlamentului, inițiativele fracțiunilor parlamentare din opoziție, precum și cele ale deputații neafiliați din opoziție, **au prioritate la întocmirea ordinii de zi** a primei ședințe în plen din fiecare a șasea săptămână din data începerii sesiunii parlamentare. În actuala sesiune, urmau să fie organizate, până acum, trei astfel de ședințe dedicate proiectelor opoziției, ceea ce, cu regret, nu

s-a întâmplat.

În ședințele din 8 și 9 iunie curent, transparența decizională a fost afectată **în proporție de 46%**, în cazul a 11 proiecte din 24 votate. 10 proiecte au fost votate fără a fi solicitate/ acordate /publicate acte aferente, inclusiv avizul Guvernului (1); avizul Direcției General Juridice (3); avizul CNA (1); avizele comisiilor permanente (3) și versiunea proiectelor pentru lectura a II-a (2). În cazul a 4 proiecte nu a fost respectat termenul legal, de cel puțin 10 zile lucrătoare, pentru prezentarea recomandărilor părților interesate.

Un raport, un coraport și un aviz al Guvernului au fost publicate în cadrul ședințelor, inclusiv în timpul sau după votarea proiectelor. Dacă luăm în calcul această practică lacunară, atunci **gradul de afectare a transparenței decizionale crește la 54%** (13 proiecte).

Promo-LEX reiterează că toate actele aferente proiectelor de legi și mai ales rapoartele comisiilor permanente și avizele Guvernului trebuie publicate cu suficient timp înainte de examinare și votarea proiectelor, așa încât să poată fie consultate de toate părțile interesate.

În cazul a 6 proiecte de lege a fost restricționat dreptul deputaților, comisiilor permanente și fracțiunilor parlamentare de depunere a amendamentelor în termenul de 30 de zile după primirea proiectului.

Cea mai lungă dezbateră, de aproape 2 ore, a fost pe marginea proiectelor de modificare a Legii bugetului de stat pentru anul 2023 și a legii privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, care prevăd, printre altele, majorări salariale pentru miniștri și alți funcționari din aparatul Guvernului.

Parlamentul și-a exercitat și de această dată funcția de control parlamentar prin audierea în plen a mai multor

rapoarte ale autorităților publice (Raportul de activitate al Consiliului Concurenței pentru anul 2022; Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului de stat pe anul 2022; Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală în anul 2022; Raportul auditului financiar asupra Raportului Guvernului privind executarea bugetului asigurărilor sociale în anul 2022).

Subliniem că **Legislativul înregistrează restanțe** în exercitarea controlului parlamentar. Rapoartele de activitate ale Comisiei Electorale Centrale și ale Băncii Naționale a Moldovei urmau să fie audiate în plen **până la 1 iunie curent**, iar cel al Agentului guvernamental – **până la 31 martie**.

Cele două ședințe plenare au durat cumulativ circa 13 ore și 44 min, cu 2 pauze de 2 ore și 43 min. În ziua de 8 iunie și-au înregistrat prezența 80 de deputați, iar la ședința din 9 iunie – 78 de deputați. Frațiunea PPȘ și deputații neafiliați I. Lozovan, A. Nesterovschi și A. Suhodolski au boicotat în mod tradițional ședințele plenare.

Amintim că, în perioada anilor 2021–2025, activitatea Parlamentului Republicii Moldova este supusă unei monitorizări exhaustive în cadrul Programului Promo-LEX "Democrație, Transparență și Responsabilitate". Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.